

Klucz nauczyciela · Kartkówka: Potęgi i pierwiastki

klasa 8 · grupa A · dla nauczyciela · 10 pkt · ok. 15 minut

Zadanie 1 Wpisz brakujące wykładniki: $5^9 : 5^3 = 5^{\boxed{6}} = 25^{\boxed{3}}$

/ 2 pkt

Odpowiedź: 6; 3

Rozwiązanie: Przy dzieleniu potęg o tej samej podstawie odejmujemy wykładniki: $5^9 : 5^3 = 5^{9-3} = 5^6$. Ponieważ $25 = 5^2$, to $25^3 = (5^2)^3 = 5^6$ — drugi wykładnik to 3.

Punktacja:

- 1 **pkt** — pierwszy brakujący wykładnik: 6
2. 1 **pkt** — drugi brakujący wykładnik: 3

Zadanie 2 Oblicz: $\frac{2^5 + 2^5}{2^4} = \underline{4}$

/ 2 pkt

Odpowiedź: 4

Rozwiązanie: Licznik: $2^5 + 2^5 = 2 \cdot 2^5 = 2^6$ (albo $32 + 32 = 64$).

Wynik: $\frac{2^6}{2^4} = 2^{6-4} = 2^2 = 4$.

Typowy błąd: $2^5 + 2^5 = 2^{10}$ (dodawanie wykładników przy dodawaniu potęg) — wtedy wychodzi $2^6 = 64$.

Punktacja:

1. 1 **pkt** — licznik: $2^5 + 2^5 = 2^6$ albo 64
2. 1 **pkt** — wynik 4

Zadanie 3 Zapisz w postaci iloczynu liczby całkowitej i pierwiastka z najmniejszą możliwą liczbą:

/ 2 pkt

a) $\sqrt{72} = \underline{6\sqrt{2}}$ b) $\sqrt[3]{40} = \underline{2\sqrt[3]{5}}$

Odpowiedź: a) $6\sqrt{2}$; b) $2\sqrt[3]{5}$

Rozwiązanie: a) $72 = 36 \cdot 2$, więc $\sqrt{72} = \sqrt{36} \cdot \sqrt{2} = 6\sqrt{2}$.

b) $40 = 8 \cdot 5$, więc $\sqrt[3]{40} = \sqrt[3]{8} \cdot \sqrt[3]{5} = 2\sqrt[3]{5}$.

Punktacja:

1. 1 **pkt** — a) $6\sqrt{2}$
2. 1 **pkt** — b) $2\sqrt[3]{5}$ (zapis z większą liczbą pod pierwiastkiem, np. $2\sqrt{18}$, nie spełnia polecenia — 0 pkt za podpunkt)

Zadanie 4 Oblicz i zapisz w notacji wykładniczej: $(9 \cdot 10^{15}) : (3 \cdot 10^6) = \underline{3 \cdot 10^9}$

/ 2 pkt

Odpowiedź: $3 \cdot 10^9$

Rozwiązanie: $(9 : 3) \cdot (10^{15} : 10^6) = 3 \cdot 10^{15-6} = 3 \cdot 10^9$.

Liczba 3 spełnia warunek $1 \leq 3 < 10$, więc to jest notacja wykładnicza.

Punktacja:

1. 1 **pkt** — poprawne dzielenie: $9 : 3 = 3$ i $10^{15} : 10^6 = 10^9$ (wynik o dobrej wartości, np. 3 000 000 000)
2. 1 **pkt** — zapis w notacji wykładniczej: $3 \cdot 10^9$

Zadanie 5 Między którymi kolejnymi liczbami całkowitymi leży liczba $7 - \sqrt{40}$? **0 i 1**

/ 2 pkt

Odpowiedź: 0 i 1

Rozwiązanie: $36 < 40 < 49$, więc $6 < \sqrt{40} < 7$.

Odejmujemy od 7 (znaki nierówności się odwracają): $7 - 7 < 7 - \sqrt{40} < 7 - 6$, czyli $0 < 7 - \sqrt{40} < 1$.

Punktacja:

1. **1 pkt** — oszacowanie $6 < \sqrt{40} < 7$
2. **1 pkt** — odpowiedź: 0 i 1

Zasady przyznawania punktów

- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.
- W zadaniu 2 pierwszy punkt przyznaje się za poprawnie obliczony lub przekształcony licznik, także gdy wynik końcowy jest błędny.
- W zadaniu 4 wynik o dobrej wartości, ale nie w notacji wykładniczej (liczba przed potęgą 10 spoza przedziału $1 \leq a < 10$ albo zapis bez potęgi) — 1 pkt.
- W zadaniu 5 odpowiedź można zapisać także podwójną nierównością; sama odpowiedź bez oszacowania pierwiastka — 1 pkt.

Proponowana skala ocen (10 pkt)

10–9 pkt: bardzo dobry · 8 pkt: dobry · 7–6 pkt: dostateczny · 5–4 pkt: dopuszczający · 3–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnątrzszkolnych zasad oceniania.

